

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de litere
1.3 Departamentul	Etnografie și antropologia maghiara
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii 1)	Licenta
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLD3122 Antropologia artei							
2.2 Titularul activităților de curs	Szikszai Mária							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Szikszai Mária							
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut 2)	DF
							Obligativitate 3)	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminar/ laborator/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	126				
3.9 Numărul de credite 4)	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Videoproiector, calculator
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Videoproiector, calculator

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1. Utilizarea cunoștințelor de bază ale unei științe umaniste sau sociale, precum și a principiilor generale ale interdisciplinarității</p> <p>C1.3. Aplicarea la cercetarea faptelor culturale a noțiunilor și metodelor unei științe umaniste sau sociale</p> <p>C4 Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, national, global)</p>
Competențe transversale	<p>CT1: Efectuarea eficientă și responsabilă / implementarea sarcinilor profesionale în termenul stabilit, respectând principiile etice ale activității științifice și aplicarea strictă a regulilor de referință profesională.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul de antropologia artei urmărește o introducere în folosirea conceptelor antropologiei, vizând înțelegerea artei prin prezentarea teoriilor adecvate și analiza unor creații artistice (picturi, sculpturi, literatură) precum și contextul cultural în care acestea se desăvârșesc.
7.2 Obiectivele specifice	Se abordează teoria artei ca sistem cultural lansat de antropologul Clifford Geertz, se discută relația dintre artă și cultură într-un context interdisciplinar. În procesul de interpretare a obiectelor de artă se aplică metodele antropologiei istorice și se aplică rezultatele hagiografiei, printr-o apropiere de texte contemporane, ca narativele medievale, legende latine. Se discută efectul marilor epidemii și pandemii din evul mediu asupra vieții cotidiene și implicit asupra activităților artistice. Se analizează prezența artei tămăduitoare printr-o analiză a picturilor de pe altare, în special cele din spitalele călugărilor. Se contextualizează arta sacră din mediul privat.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Antropologia artei. Artă ca sistem cultural Cuvinte cheie: artă, antropologie, experiență vizuală, sistem cultural	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
2. Literatura medievală și narațiunea picturală. Cuvinte cheie: hagiografie, legenda, călugări, miracole, evul mediu, traduceri	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
3. Literatura latină medievală și legende din codexele medievale maghiare Cuvinte cheie: literatură medievală, legende, memoria timpului, carnaval, calendare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	

4. Alchimia și legende în arta din Evul Mediu. Cuvinte cheie: artă, alchimie, evul mediu, metalurgie, alchimia mistică, artă spirituală, iconografie, obiceiuri populare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
5. Rolul donatorului în arta medievală. Interpretarea picturii lui Hieronymus Bosch Cuvinte cheie: donator, simboluri, demon, plante fermecate, magie sexuală	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
6. Medicina și arta în Evul Mediu. Cultul sfinților în timpul marilor epidemii medievale. Artă tămăduitoare. Cuvinte cheie: istoria medicinei, lepra, pesta, explicația morală, focul Sfântului Antonie cel Mare, călugării antoniți, spitale medievale	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
7. Altarul din mănăstirea din Isenheim de Mathias Grünewald. Spitalele călugărilor antoniți. Cuvinte cheie: icoana de altar, altar gotic, mănăstire, vindecare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
8. Conceptul religios despre vizualitate în Impériul Bizantin din sec. 8-10. Distrugerea picturilor religioase.	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
9. Artă sacră. Icoane, tipologii. Cuvinte cheie: cultul icoanelor, procesiune, minune, vindecare, artă creștină, copii ale picturilor, lăcrimare	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
10. Construcția și reconstrucția reprezentărilor artei sacre. Cuvinte cheie: icoană, lăcaș sfânt, comunitate etnică, comunitate religioasă, lăcrimare, cultura celuilalt	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
11. Miracole și tămăduire. Icoane făcătoare de minuni și cultul lor. Cuvinte cheie: miracol, narațiunea miracolului, icoană făcătoare de minuni, venerație, vindecare, dinații, practica donării, obiecte donate	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
12. Artă sacră în mediul privat. Cuvinte cheie: icoană, artă sacră, religiozitate, cult, mediu privat	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
13. Altarul pictorului MS de la Selmechbanya și instituția altarului medieval. Cuvinte cheie: autorizarea procesiunilor, altarul medieval, fundația altarului medieval, picturi pe altar	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
14. Literatură, ca sistem cultural? Peregrinații culturale. Analiza unei poezii de Kassák Lajos. Cuvinte cheie: sistem cultural, voiaj cultural, simbolică alchimică	Flipped classroom expunerea problemelor, dezbateri cu studenții	
Curs universitar:		

SZIKSZAI Mária: A művészet antropológiája. Kolozsvár, KJNT, 2009. [link](#)

Bibliografie:

BARNA Gábor: „Mária megsegített.” Ima meghallgatások és csodás gyógyulások kegyhelyeken. A máriaradnai fogadalmi tárgyak kutatásának néhány tanulsága. In: PÓCS Éva (szerk.): Áldás és átok, csoda és boszorkányság. Vallásantropológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Balassi, Budapest, 2004. 80-93.

Brown, Peter: Az európai kereszténység kialakulása. Atlantisz, Budapest, 1999. 229-243.

GEERTZ, C.: A művészet mint kulturális rendszer. In: Az értelmezés hatalma. Budapest, 1994. 239-267.

Grünewald, le peintre. 2012. [link](#)

MAQUET, Jaques: Az esztétikai tapasztalat. A vizuális művészetek antropológus szemmel. Csokonai Kiadó, Budapest, 2003

CHASTEL, André: Szent Antal megkísértése avagy a melankolikus álma. In: Fabulák, formák, figurák, Budapest, 1987. 49-55.

MADAS Edit (szerk): A néma barát megszólal. Válogatás a karthauzi névtelen beszédeiből. Budapest, 1985

AIGRAIN, René: Les récits d'inventions et de translations. In: L'hagiographie. Ses sources, ses méthodes, son histoire, Paris, 1953. 187-192.

VORAGINE, Jacobus de: Legenda aurea. Szentek csodái és szenvedései. Békéscsaba, 1990

Jacobus de Voragine: LEGENDA AUREA. Válogatta, az utószót, a jegyzeteket és a mutatókat készítette Madas Edit. Fordította Bárczi Ildikó [et al.], Budapest : Neumann Kht., 2004. [link](#)

ÉRDY kódex. Közzéteszi: Volf György. Nyelvemléktár, IV-V. köt. Budapest, 1876

LENNEP, J. van: Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris – Bruxelles, 1966

BERGMAN, Madeleine: Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich. Stockholm, 1979

MELINKOFF, Ruth: The Devil at Isenheim. Reflections of Popular Belief in Grünewald's Altarpiece. Berkley, Los Angeles, 1988

MIKÓ Árpád – POSZLER Györgyi (szerk): „Magnificat anima mea Dominum”. MS mester Vizitáció-képe és egykori selmecbányai főoltára. Budapest, 1997

SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei I. Szeged, 1995

SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei II. Szeged, 1998

Sziksai Mária: [Mirákulumra várva. Kontextus és hatékonyság](#) egy könnyező kép csodái kapcsán. In: Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos – Szabó Á. Tőhötöm (szerk.): Kultúrakutatások és értelmezések. BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2008. 251-268.

Sziksai Mária: [Kegykép az idő sodrában. Egy kolozsvári Hodigitria](#). Korunk 2008. 2. szám. 63-69.

Sziksai Mária: [Kegykép és mirákulum. A kolozsvári könnyező Szűz képének 18. századi mirákulumleírása](#).

Erdélyi Múzeum. 2008. 1-2. szám. 56-63.

Sziksai Mária: [Remete Szent Antal különös európai utazása](#). In: Pap Levente – Tapodi Zsuzsa (szerk.): Kultusz, kultúra, identitás. Scientia kiadó, Kolozsvár, 2008. 129-136.

Sziksai Mária: [Szent Antallal kapcsolatos archaikus népi imák](#). In: S. Laczkovits Emőke – Szőcsné Gazda Enikő (szerk.): Népi vallásosság a Kárpát-medencében. II. kötet. Sepsiszentgyörgy – Veszprém, 2007. 9-28.

Sziksai Mária: Középkori kísértés- és gyógyítástörténetek továbbélése. A homo narrans esete Szent Antallal. In: Barna Gábor (szerk.): Kép, képmás, kultusz. Szeged, 2006. 112-140.

Sziksai Mária: [Szent Antal legendák a magyar kódexirodalomban. A történeti antropológia néhány tanulsága](#). In: Szabó Árpád Tőhötöm (szerk.): Lenyomatok 3. Fiatal kutatók a népi kultúráról. Kolozsvár, 2004. 281-292.

TÜSKÉS Gábor: Búcsújárás a Barokk kori Magyarországon a mirákulumirodalom tükrében. Akadémiai kiadó, Budapest, 1993

Bibliografie facultativă:

BERGMAN, Madeleine: Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich. Stockholm. 1979

BOUREAU, Alain: La Légende dorée. Le système narratif de Jacobus de Voragine (+1298). Paris. 1984

LENNEP, J. van: Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris– Bruxelles. 1966

NOORDELOS, P.: La translation de Saint Antoine en Dauphiné. Analecta Bollandiana 60. 1942. 68–81.

NOORDELOS, P. – HALKIN, Francois: Un histoire latin de S. Antoine. La „Légende du Patras”. Analecta Bollandiana 61. 1943. 211–250. RÉAU, Louis: Iconographie de l’art chrétien. Tome III. I. Iconographie des saints. Paris, 1958		
8.2 Seminar	Metode de predare- învățare	Observații
Seminar: Tema 1: Relația dintre text și imagine/film artistic, sau Tema 2: unul dintre următoarele subiecte:		
1. Artă în hinduism link , link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
2. Budism, Zen și artă grădilor japoneze link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
3. Artă Bisericii Răsăritene (ortodoxia). link link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
4. Artă islamică. Simboluri în Islam. Geertz: Cultures link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
5. Poezia lui Rumi și renașterea sa occidentală link	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
6. Street art, graffiti. Artă și ideologia. Banksy.	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	
7. Artă clasică reinterpretată	expunerea tematicii de catre student (ppt), discutie	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociaților profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curiculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din domeniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea curriculumului și a literaturii relevante, finalizarea sarcinilor efectuate săptămânal	Prezentarea sarcinilor efectuate săptămânal pe parcursul semestrului	30%
	Cunoașterea curriculumului și a literaturii relevante,	Trimiterea în scris a sarcinilor efectuate	30%

	finalizarea sarcinilor efectuate săptămânal	săptămânal pe parcursul semestrului	
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Cunoașterea temelor prezentate și a literaturii acestora, participare activă la discuții	Evaluarea activității și performanței studenților la seminar.	40%
10.6 Standard minim de performanță			
Acumularea de cunoștințe de bază și a principiilor interdisciplinare			
Aplicarea la cercetarea faptelor culturale a noțiunilor și metodelor prezentate			
Analiza fenomenelor culturale în multiple contexte			

Data completării 2023-03-12	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 16.03.2023	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 30.04.2023	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății